

Külön csoportot alkotnak továbbá a jórészt újabbkeletű gyógyszerészeti munkák, melyek közül a legérdekesebbek: *Praepositus* Dispensariuma, *Manlius de Bosco* Luminare Majusa, *Gesner* Thesaurusa stb.

A fényes kiadványt néhai James *Young* családja nyomatta ki s nem bocsátotta könyvárusi forgalomba. Egy-egy példányt azonban minden nagy nyilvános könyvtárnak, így a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárának is rendelkezésére bocsátott, ekként téve hozzáférhetővé az abban felhalmozott gazdag anyagot. Mindkét kötetet *Young* dr. egy-egy remek kivitelű arczképe díszíti. —*sp*—

Magyar nyomdászok évkönyve. 1907. Huszonkettedik évfolyam. Szerkesztette *Novák László*. Kiadja a *Könyvnyomdászok Szakköre*. Budapest, é. n. Világosság könyvnyomda r.-t. Nagy 8-r. 156 l. Ára vászonba kötve 3 kor.

A Könyvnyomdászok Szakköre, mely évkönyvét évek hosszú sora óta a kör folyóiratát nyomtató Pesti könyvnyomda részvénytársaságnál készítette, újabban eltért e szokástól s ama dicséretes törekvéstől indítatva, hogy e vállalatával egy-egy nyomda személyzetének mesterségbeli tudása s művészeti érzése egész kifejtésére nyújtson alkalmat, évenként más-más czéget bíz meg a kényesebb igényű munka kivitelével. Mult évben az ország egyik legelső műintézetére, a *Hornyánszky* Viktor cs. és kir. udv. könyvnyomda-czégre bízta a feladat megoldását, mely — mondanunk sem kell — a nála szokásos pontossággal és jó ízléssel állította ki az évkönyvet. A jelen évben a könyv szerkesztője, egy merész elhatározással, országos hírű czég helyett egy új művészi munkával eddig alig foglalkozó vállalatot, a *Népszava* című szociáldemokrata napilap sajtóját, a »*Világosság*« könyvnyomda r.-t.-ot tüntette ki bizalmával.

A szerkesztőség e választása csak örömünkre szolgálna, ha eljárásának az lett volna a célja, hogy ily módon bebizonyítsa a közönség előtt, miszerint nem csupán a közelismerésnek örvendő nagy czégek, hanem a szerényebb méretű új vállalatok is képesek kifogástalan munkát nyújtani. Sajnos azonban nem így áll a dolog. *Novák* László szerkesztő választását politikai okok irányították: még pedig első sorban az, hogy e nyomdához (értsd a benne készült napilaphoz) »bizonyos gyöngéd kötelékek fűzik a szabadságért és testvériségért mindenkoron rajongott magyar nyomdászszágot«.

Ez a sajátos indokolás, mely az eddig teljesen szakszerű vállalatba becsempészi a politikát, bizonyos kétséggel töltött el bennünket a czikkelyek irányzatával szemben (tartalomjegyzék nincs a kötetben): tegyük hozzá, hogy alaptalanul, bár — tekintve szakirodalmi viszonyainkat — nem egészen jogtalanul.

Ha ugyanis a különböző mesterségeknek az időszaki sajtó fejlődésével arányosan felszaporodó »szakközlönyeit« átlapozzuk, a legtöbb esetben sajnálattal kell tapasztalnunk, hogy valóban hasznos, szakbavágó cikkek helyett, melyek a mesterségükben gyakorlottabbak tapasztalataiból leszűrt tanulságokkal öregbitenék a szaktársak ismereteit, osztálygyűlöletre szító, a társadalmi béke felforgatására törekvő pamflék alkotják e »szak«-lapoknak szinte kizárólagos tartalmát.

Örömmel kell megjegyeznünk, hogy a Könyvnyomdászok Szakköre rég kipróbált folyóiratában, a *Grafikai Szemlében* nem hódolt eddig e mindinkább elharapodzó rossz szokásnak s buzgón törekszik közleményeivel a szakismeretek bővítésére, az új technikai vívmányok népszerűsítésére, szóval olvasóinak szellemi fejlesztésére.

Ez az egészséges irányzat nyilvánul a Szakkör legújabb *Évkönyvében* is, mely az előszó fentebb kiemelt politikai velleitási daczára, kizárólag szakkérdések tárgyilagos megvilágítására szenteli cikkelyeinek gazdag sorozatát.

Csupán két oly dolgozat van az egész kötetben, mely másod-, sőt harmadkézből vett adatokból készült s inkább ismeretterjesztő, mintsem szakszerű jelleggel bír. Ezek *Tanay* József dolgozata a nyomdajegy- és nyomdász-czímerről s *Kahlfürst* Imrée a reneszánszról.

A többi közlemény gyakorlati irányzatú kérdések megvilágítását tűzte ki célul s a legtöbb esetben jó magyarsággal, sokszor a laikus előtt is érthető módon oldja meg e nem mindig könnyű feladatot. Részletes méltatás helyett álljon itt e dolgozatok jegyzéke: *Fuchs* Zsigmond, Mechanikai egyengetési eljárások (ez a szakkifejezés azon eljárásokra vonatkozik, melyek a nyomandó illusztrációk helyes árnyalati különbségeinek előidézését teszik lehetővé); *Müller* Ignác, A széljegyzetekről; *Szeniczai* Mihály, Nyomtatástechnikai apróságok (Másolófestékkel való nyomtatás. — Fehér színű nyomtatás sötét papirosra); *Grócz* Ernő, A címzetük egyformasága; *Káldor* Lajos, Hajtogatógépek; *Kner* Imre és *Faltusz* Ede, A színekről és a színes nyomtatásról; *Augenfeld* M. Miksa, Szépség hibák (a divat túltengése, diszítésbeli szépségseghibák); *Weil* József, A gyakorlatból (a szedés helyes beosztása); *Lengyel* Albert, Valami a könyvszedésről; *Somos* Árpád, A nyomdász papiros-ismerete; *Bozsik* István, A nyomdai könyvvezetés; *Novák* József, Modern betűink és diszítódarabjaink helyes használatáról; *Schopp* János, A stereotipia; *Burgheim* Károly, Az üzleti könyvekről; ifj. *Aigner* Antal, *Stefáni* József és *Novák* Alajos, A rajz a könyvnyomtatásban (1. a művészi rajz; 2. a sorok vázlatozása; 3. a szakrajz); *Spitz* Adolf, A modern czéggkártyák szedése; *Kun* Kornél, A hirdetés szabályai dióhéjban; végül Mel-

léleteink czimen a közel félszáz különböző papíronon, különböző technikával nyomtatott mellékletek készítői s anyaguk szállítói vannak ismertetve.

A mellékletek kliséit főleg *Weinwurm* Antal, ifj. *Weinwurm* Antal és társa, *Herbst* Samu s *Wotitz* Manfréd készítették, a sokféle papir- és festék-különlegességeket pedig az azokat előállító gyárak bocsátották a vállalat rendelkezésére. A mellékletek technikai kivitelével főleg a *Világosság*-nyomda r.-t. személyzete foglalkozott; ezen kívül részt vettek még készítésükben a *Pesti Lloyd* r.-t., *Weisz* Antal, *Márkus* Samu, *Bagó* Márton és fia, *Révai* és *Salamon*, a *Pátria*-nyomda r.-t., a *Korvin*-nyomda s *Rigler* József Ede fővárosi czégek, továbbá a debreczeni városi nyomda s *Kner* Izidor jóhírű gyomai nyomdájának személyzete. A mellékletek nincsenek megszámozva, a mi feltalálásukat s a rájuk való hivatkozást ok nélkül megnehezíti.

A kötet nyomdászati kiállítása, sajnos, nem áll a mult évi kiadvány előkelő nivóján. Szedése ugyan kifogástalan,¹ de tördelése ott, a hol egy-egy lapon több szöveggép elhelyezéséről van szó, épen nem kielégítő (lásd a 10., 11. és 12. lapokat). Maga a választott betűtípus is meglehetősen sablonos: a nálunk néhány év óta közkedveltségnek örvendő ú. n. Korvina-típus, melynek nyugtalan szögletességéhez épen nem simulnak hozzá a *Fekete* Béla tervezte inicziálék, fejléczek és záródíszek. Ez utóbbiak a magyar himzés-motivumok, a barokk-vonalak s a *Biedermeyer*-formák meglehetősen kiforrotlan keverékei. Az izléstelenség csúcspontját azonban a mű kötése éri el, melynek szürke alapját, kékpíros-zöld nyomás tarkítja.

Г.

Bulletin de l'Association des Bibliothécaires Français. Première Année. No. Janvier-Février 1907. Paris. Librairie H. Le Soudier (Impr. Alix Jean). 8-rét 40 l. Tagdíj fejében jár.

A francia könyvtárosok egyesülete — melynek megalakulásáról s céljáról mult füzetünkben tájékoztattuk olvasóinkat² —, törekvései előmozdítására s érdekei megvédésére a jelen évtől kezdődőleg fenti czim alatt kéthavonként megjelenendő folyóiratot indított meg, melyből eddigelé az első: január-februári füzet fekszik előttünk.

Az új folyóirat programját a szerkesztőség a következőkben vázolja:

»Le présent *Bulletin* contiendra . . . toutes les nouvelles concernant l'Association, il donnera des comptes rendus des séances

¹ Mindenesetre bosszantó véletlen, hogy a czímlap hátoldalára nyomtatott 5 sornyi szövegben hat kizáró nyomait látjuk.

² V. ö. Magyar Könyvszemle. 1906. évf. 377—378 l.